

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету

23 листопада 2020 року,

Протокол № 6

Перший проректор

Олег Омельчук

(підпис)

(ініціали, прізвище)

_____ 2020 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	–	3
2.	Заплановані результати навчання	–	4
3.	Програма навчальної дисципліни	–	8
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	11
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 11
	4.2.	Аудиторні заняття	– 12
	4.3.	Самостійна робота студентів	– 12
5.	Методи навчання та контролю	–	12
6.	Схема нарахування балів	–	13
7.	Рекомендована література	–	14
	7.1.	Основна література	– 14
	7.2.	Допоміжна література	– 14
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	16

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 072 Фінанси, банківська справа та страхування
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Економіка праці та соціально-трудова відносини
5. Тип дисципліни	– обов'язкова
6. Код дисципліни	– ППО 13.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– третій
10. Семестр	– шостий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,5 / 105
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 50
% від загального обсягу	– 48
лекційні заняття (годин)	– 24
% від обсягу аудиторних годин	– 48
практичні заняття (годин)	– 26
% від обсягу аудиторних годин	– 52
самостійна робота (годин)	– 55
% від загального обсягу тижневих годин:	
аудиторних занять	– 3,6
самостійної роботи	– 3,9
3) заочна форма навчання:	відсутня
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 4. Економічна теорія; ЗПО 12 Основи охорони праці; ППО 9. Економіка підприємства; ЗПВ 3.1 Безпека життєдіяльності ЗПВ 3.2 Екологія ЗПВ 3.3 Екологія людини ППВ 3.2 Регіональна економіка
2) супутні дисципліни	– ППО 15. Страхування; ППО 16. Фінанси підприємств.
3) наступні дисципліни	– ППВ 13.1 Бізнес-планування ППВ 13.2 Бюджетування на підприємстві ППВ 14.2 Соціальне страхування ППВ 14.3 Медичне страхування
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях у сфері праці. ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена громадянського (вільного демократичного) суспільства, усвідомлювати його цінності та необхідність забезпечення сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, зокрема у трудовій сфері. ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку економіки праці та соціально-трудових відносин, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК 16. Прихильність до збереження навколишнього середовища та використання безпечної праці. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища через призму їх взаємозв'язку з соціально-трудовою сферою. СК 09. Здатність здійснювати ефективні комунікації. СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення у сфері регулювання соціально-трудових відносин. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у контексті розуміння проблем економіки праці та соціально-трудових відносин та можливих шляхів їх вирішення.
Програмні результати навчання	ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між процесами та явищами соціально-трудової сфери на різних рівнях управління. ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань економіки праці та соціально-трудових відносин та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку як учасника соціально-трудових відносин за умов ринкової економіки ПР 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань з огляду на мінливе соціально-трудове середовище та зростаючі вимоги до людського капіталу на ринку праці ПР 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави, яка орієнтована на людину та її потреби, зокрема на створення сприятливого соціально-трудового середовища ПР 22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, у тому числі в соціально-трудовій сфері у вирішенні проблем зайнятості та безробіття ПР 24. Знати та розуміти вимоги до збереження навколишнього

	середовища, дотримання безпеки життєдіяльності та охорони праці у професійній діяльності для створення безпечних та комфортних умов праці, як одних із чинників виникнення соціально-трудових конфліктів

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	повторювати визначення понятійно-термінологічного апарату економіки праці та соціально-трудових відносин;
1.2)	називати закони, які є правовою основою економіки праці та соціально-трудових відносин, і трактувати їх основні положення при висвітленні конкретних питань дисципліни; виділяти головні положення, викладені в документах, які є основою міжнародного співробітництва у сфері праці та оцінювати їх значимість;
1.3)	визначати проблеми відтворення населення, ринку праці, реалізації трудової активності населення й розвитку соціально-трудових відносин;
1.4)	показувати закономірності та способи формування й ефективного використання робочої сили;
1.5)	класифікувати за різними ознаками основні соціально-економічні категорії й поняття економіки праці, зокрема населення, ринок праці, зайнятість, безробіття, доходи і витрати населення; форми і системи оплати праці; нормативи і норми праці, затрати часу і т.ін.
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	класифікувати фактори й принципи, які визначають зміст основних категорій економіки праці та соціально-трудових відносин;
2.2)	розуміти зв'язок відтворення робочої сили з ринком праці, проблем безробіття з розвитком економіки, сукупних доходів й споживчих витрат населення з рівнем життя, продуктивності праці та ефективності господарювання з мотивацією трудової діяльності, організацією та нормуванням праці, соціальної політики з соціальним захистом населення;
2.3)	змінювати уяву про розвиток ринку праці та соціально-трудових відносин у зв'язку зі зміною внутрішніх та зовнішніх умов розвитку країни;
2.4)	з'ясовувати актуальні проблеми розвитку економіки праці та соціально-трудових відносин і пропонувати їх вирішення;
2.5)	перетворювати словесне визначення показників зайнятості та безробіття, продуктивності, оплати, нормування й організації праці тощо у математичні вирази;
2.6)	описувати стан ринку праці, демографічну ситуацію, рівень та якість життя населення, продуктивність праці, організацію робочих місць і трудовий процес, соціальне партнерство і т.п.;
2.7)	робити висновки стосовно основних закономірностей і способів формування та ефективного використання ресурсів праці;
2.8)	передбачати майбутні наслідки розвитку економічних і управлінських процесів праці та механізмів удосконалення соціально-трудових відносин;
2.9)	знаходити оптимальні варіанти вирішення актуальних проблем розвитку економіки праці та соціально-трудових відносин.
3. Застосування знань	

<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) застосовувати наукові концепції, сукупність правил, методів і принципів характеристики стану розвитку ринку праці, рівня доходів, життя та якості населення, ефективності й продуктивності праці, організації, нормування й оплати праці, моніторингу соціально-трудової сфери;
3.2) оцінювати стан та проблеми функціонування ринку праці та системи соціально-трудова відносин;
3.3) розробляти прогнози розвитку ринку праці та соціально-трудова відносин у взаємозв'язку з розвитком демографічних, економічних і соціально-політичних процесів в країні та світі;
3.4) знаходити шляхи ефективного розвитку ринку праці та соціально-трудова відносин;
3.5) використовувати вміння й навички при проведенні наукових досліджень щодо забезпечення ефективного формування та використання ресурсів праці, розвитку соціально-трудова відносин, а також у практичній діяльності;
3.6) окреслювати перспективи організації суспільної праці та соціально-економічні результати й наслідки.
4. Аналіз
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) сегментувати ринок праці та розуміти взаємозв'язки між різними сегментами; аналізувати загалом і в розрізі окремих компонентів сучасну демографічну ситуацію в Україні та тенденції її розвитку; політику доходів і оплати праці; механізм функціонування системи соціально-трудова відносин;
4.2) обчислювати показники для визначення стану функціонування та рівня розвитку ринку праці, відтворення робочої сили, рівня доходів і витрат населення, забезпеченості робочою силою, оцінки руху персоналу, використання кадрів, ефективності й продуктивності праці, організації, нормування й оплати праці, розвитку соціально-трудова сфери;
4.3) виділяти фактори, що впливають на ринок праці, потреби і рівень життя та формування платоспроможного попиту населення, на величину вартості робочої сили, на продуктивність та оплату праці, фактори, які визначають розвиток соціально-трудова відносин у суспільстві;
4.4) виділяти головні проблеми й причини кризових явищ у сфері праці та соціально-трудова відносин;
4.5) дискутувати з приводу функціонування системи органів і служб зайнятості, реформування сфери праці та соціально-трудова відносин;
4.6) досліджувати макроекономічні механізми регулювання сфери праці та соціально-трудова відносин.
5. Синтез
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) інтегрувати різні методи: для оцінки рівня безробіття, визначення продуктивності праці, встановлення норм часу виробітку в трудовому процесі, вирішення проблем у соціально-трудова сфері;
5.2) аргументувати потребу регулювання ринку праці та зайнятості населення; вдосконалення управління демографічним розвитком; вдосконалення державної соціальної політики; регулювання доходів населення; регулювання заробітної плати на галузевому й регіональному рівнях та на рівні підприємства з метою забезпечення збалансованого розвитку економічної системи за умов ринкових

відносин;
5.3) планувати чисельність працюючих, продуктивність праці, раціоналізацію трудових процесів, норми праці, заробітну плату з метою підвищення ефективності праці;
5.4) встановлювати зв'язок між заходами по вдосконаленню організації й нормування праці та економічною ефективністю від їх впровадження, між продуктивністю та оплатою праці, затратами праці та ефективністю праці, суб'єктами соціально-трудова відносин, процесами глобалізації та економікою праці.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати важливість та доцільність законодавчої й нормативно-правової документації на макро-, регіональному та мікро- рівнях у сфері праці та соціально-трудова відносин;
6.2) оцінювати стан розвитку ринку праці та соціально трудових відносин, формування та виконання програм зайнятості, зниження безробіття, подолання бідності, стан стимулювання праці, формування сучасної пенсійної системи й системи соціального захисту;
6.3) обґрунтовувати власні пропозиції щодо удосконалення демографічної, міграційної, соціальної політики, розвитку ринку праці та соціально-трудова відносин;
6.4) узагальнювати зарубіжний досвід регулювання міграційних процесів, зайнятості населення, організації та стимулювання праці, регулювання соціально-трудова відносин.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) розробляти пропозиції щодо формування програм сприяння зайнятості населення, управління продуктивністю праці, регулювання соціально-трудова відносин.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Економіка праці й соціально-трудова відносина як навчальна дисципліна

Праця й соціально-трудова відносина як предмет наукового економічного дослідження.

Мета, завдання, об'єкт, предмет вивчення дисципліни. Взаємозв'язки дисципліни «Економіка праці й соціально-трудова відносина» з іншими дисциплінами та науками.

Соціально-економічна сутність категорії «праця» та її функції.

Зміст і характер праці.

Становлення, розвиток та актуальні проблеми економіки праці як самостійної наукової дисципліни. Законодавство, що регулює сферу праці.

Тема 2. Соціально-трудова відносина та їх регулювання

Сутність та загальна характеристика системи соціально-трудова відносин. Суб'єкти соціально-трудова відносин. Предмет і рівні соціально-трудова відносин на різних рівнях.

Соціально-трудова відносина у державах загального добробуту. Соціально орієнтована ринкова економіка. Поняття, сутність і мета соціальної політики. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Сучасні напрями та перспективи розвитку соціальної політики в Україні.

Якість трудового життя як критерій оцінки стану соціально-трудова відносин. Концепція гідної праці. Передумови виникнення та чинники розвитку соціального партнерства. Сутність соціального партнерства та його роль у функціонуванні ринкової економіки. Моделі, форми і принципи соціального партнерства. Держава у системі соціального партнерства.

Наймані працівники та їх представницькі органи як суб'єкти соціального партнерства. Організації та об'єднання роботодавців як суб'єкти соціального партнерства.

Тема 3. Населення як суб'єкт та об'єкт економічних й інших суспільних процесів і явищ

Населення як суб'єкт економічних та інших суспільних процесів і явищ. Джерела інформації про населення. Характеристика, структура і розміщення населення України.

Відтворення населення, його режими, природний і механічний рух населення. Демографічна та соціальна мобільність населення. Аналіз сучасної демографічної ситуації в Україні та тенденції її розвитку. Управління демографічним розвитком. Державна демографічна політика. Регулювання міграційних процесів. Міграційна політика.

Економічно активне та економічно неактивне населення. Проблеми реалізації трудової активності населення.

Тема 4. Трудовий потенціал і людський капітал суспільства та їх роль у забезпеченні сталого розвитку

Поняття та соціально-економічна сутність трудового потенціалу.

Рівнева та компонентна структура трудового потенціалу.

Розвиток концепції людського капіталу. Людський капітал як соціально-економічна категорія та його зв'язок з трудовим потенціалом.

Інвестування в людський капітал як умова формування конкурентоспроможної вітчизняної економіки.

Сталий людський розвиток як мета соціально-економічної політики. Концепція сталого розвитку економіки.

Роль соціального капіталу у забезпеченні сталого людського розвитку.

Тема 5. Ринок праці в системі соціально-трудо­вих відносин

Ринок праці як підсистема ринкової економіки, його особливості. Поняття «ринок праці». Сучасні умови виникнення та ефективного функціонування ринку праці. Елементи ринку праці: товар, попит, пропозиція, ціна робочої сили. Кон'юнктура ринку праці.

Складові елементи механізму функціонування сучасного ринку праці. Функції сучасного ринку праці. Типи та види ринків праці.

Сегментація ринку праці за різними ознаками.

Особливості й етапи формування ринку праці в Україні.

Основні характеристики новітніх тенденцій розвитку світового ринку праці. Глобалізація в системі світового ринку праці.

Тема 6. Регулювання зайнятості населення та безробіття

Поняття, види та форми зайнятості населення. Гнучкі форми зайнятості.

Державне регулювання зайнятості населення. Принципи державної політики зайнятості. Основні моделі та напрями державної політики у сфері зайнятості населення. Активні та пасивні методи й заходи регулювання зайнятості. Програми сприяння зайнятості. Система органів і служб зайнятості. Законодавство України про зайнятість.

Підходи до визначення поняття та рівня безробіття. Фактори формування безробіття. Види безробіття. Природна норма безробіття. Соціально-економічна оцінка рівня безробіття. Приховане безробіття.

Визначення статусу безробітного. Зарубіжний досвід регулювання зайнятості населення.

Тема 7. Рівень і якість життя населення як складові людського розвитку

Людський розвиток та його складові.

Рівень та якість життя як соціально-економічні категорії. Фактори, що впливають на потреби і рівень життя. Платоспроможний попит населення, фактори його формування. Державні соціальні стандарти. Державні соціальні гарантії

Соціально-економічні індикатори рівня життя населення. Сутність і структура доходів населення. Принципи формування, рівень і види доходів населення, диференціація доходів (витрат) населення. Доходи домашніх господарств (сімей). Грошові та натуральні доходи. Структура сукупних доходів населення. Структура споживчих витрат населення.

Умови та чинники якості життя. Економічна нерівність населення. Державне регулювання доходів населення.

Якість життя як фактор конкурентоспроможності економіки

Тема 8. Ефективність використання робочої сили

Визначення та критерії ефективності господарювання. Ефективність праці. Поняття продуктивності й продуктивності праці, їх взаємозв'язок. Сутність і значення продуктивності праці.

Показники вимірювання продуктивності праці. Методи вимірювання продуктивності праці. Натуральний метод вимірювання продуктивності праці, обмеження його використання.

Вартісний метод вимірювання продуктивності праці, показники, що розраховуються при застосуванні цього методу, їх переваги і недоліки. Трудовий метод вимірювання продуктивності і сфера його використання.

Класифікація факторів продуктивності праці. Резерви зростання продуктивності праці. Взаємозв'язок факторів і резервів продуктивності праці.

Програми управління продуктивністю праці.

Тема 9. Заробітна плата в ринкових умовах та її регулювання

Соціально-економічна сутність заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Функції заробітної плати і принципи її організації.

Елементи організації заробітної плати. Тарифна система оплати праці та її елементи. Форми і системи оплати праці. Почасова форма оплати праці та її системи. Відрядна форма

оплати праці та її системи. Акордна і колективна (бригадна) системи оплати праці.

Оплата праці керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців. Схеми посадових окладів. Оплата праці державних службовців. Контрактна система оплати праці.

Показники та умови преміювання персоналу. Участь працівників у прибутку.

Макроекономічні механізми регулювання заробітної плати. Державне регулювання заробітної плати. Сутність договірного регулювання заробітної плати. Переговори сторін як головний метод договірного регулювання заробітної плати. Мінімальна заробітна плата.

Генеральна тарифна угода. Необхідність регулювання заробітної плати на галузевому рівні. Тарифна угода на галузевому рівні. Регулювання заробітної плати на регіональному рівні. Тарифні угоди на регіональному рівні. Соціально-економічна необхідність та сутність договірного регулювання заробітної плати на рівні підприємств. Зарубіжний досвід оплати праці персоналу.

Тема 10. Організація праці

Поняття організації праці. Завдання щодо поліпшення організації праці. Основні принципи та напрями організації праці.

Поділ і кооперування праці на підприємстві, їх форми. Колективні форми організації праці. Поняття трудового колективу.

Організація і обслуговування робочих місць. Поняття робочого місця, робочої зони. Класифікація робочих місць. Основні функції обслуговування робочих місць. Атестація та паспортизація робочих місць.

Раціоналізація трудових процесів. Аналіз трудового процесу. Проектування прогресивних трудових процесів. Показники раціональності трудових процесів.

Умови праці. Фактори, що визначають умови праці на виробництві та їх значення для здоров'я і працездатності людей. Удосконалення умов праці.

Тема 11. Нормування праці як основа її організації

Робочий час, організація режиму роботи. Законодавче регулювання робочого часу і часу відпочинку. Типові режими праці і відпочинку. Гнучкі режими роботи. Повний і неповний робочий день. Змінність роботи. Методика розроблення графіків змінності.

Регулювання міри праці засобами нормування праці та планування виробничих завдань.

Принципи нормування праці. Сутність і зміст процесу нормування праці. Об'єкти нормування праці. Класифікація затрат часу. Методи дослідження трудових процесів та вивчення ефективності використання робочого часу.

Призначення та класифікація нормативів із праці. Види нормативних матеріалів із праці. Характеристика і класифікація норм праці. Методи встановлення норм праці. Управління нормуванням праці.

Тема 12. Міжнародне співробітництво у сфері праці та сприянні сталому розвитку.

Світові тенденції регулювання соціально-трудових відносин. Сутність і роль глобалізації. Вплив глобалізації на ресурси праці та соціально-трудові відносини. Стан інтеграції України до світового ринку праці.

Міжнародна організація праці (МОП) – координатор міжнародного співробітництва. Вплив МОП на розвиток соціально-трудових відносин. Еволюція розвитку Міжнародної організації праці.

Мета, завдання та цілі Міжнародної організації праці. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин у сфері зайнятості.

Світовий досвід регулювання соціально-трудових відносин у сфері оплати праці. Інтеграція міжнародного співтовариства навколо проблем забезпечення сталого розвитку.

Передумови переходу України до моделі сталого розвитку.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	Економіка праці й соціально-трудова відносина як навчальна дисципліна	8	2	2	-	-	4							
2.	Соціально-трудова відносина та їх регулювання	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
3.	Населення як суб'єкт та об'єкт економічних й інших суспільних процесів і явищ	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
4	Трудовий потенціал та людський капітал суспільства та їх роль у забезпеченні сталого розвитку	9	2	2	-	-	5							
5.	Ринок праці в системі соціально-трудова відносин	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
6.	Регулювання зайнятості населення та безробіття	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
7.	Рівень і якість життя населення як складові людського розвитку	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
8.	Ефективність використання трудового потенціалу	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
9.	Заробітна плата в ринкових умовах та її регулювання	10	2	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
10.	Організація праці	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
11.	Нормування праці як основа її організації	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
12.	Міжнародне співробітництво у сфері праці та сприянні сталому розвитку.	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
	Всього годин:	105	24	26	-	-	55	-	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські та практичні заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських та практичних занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів охоплює опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; виконання письмових завдань для самостійної роботи студентів; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового іспиту.

4.3.2. Завдання для письмової самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Оцінювання самостійної роботи студентів відбувається відповідно до розділу 6 цієї програми, а також відображене в підрозділі 2.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни і здійснюється в межах кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань та задач;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;

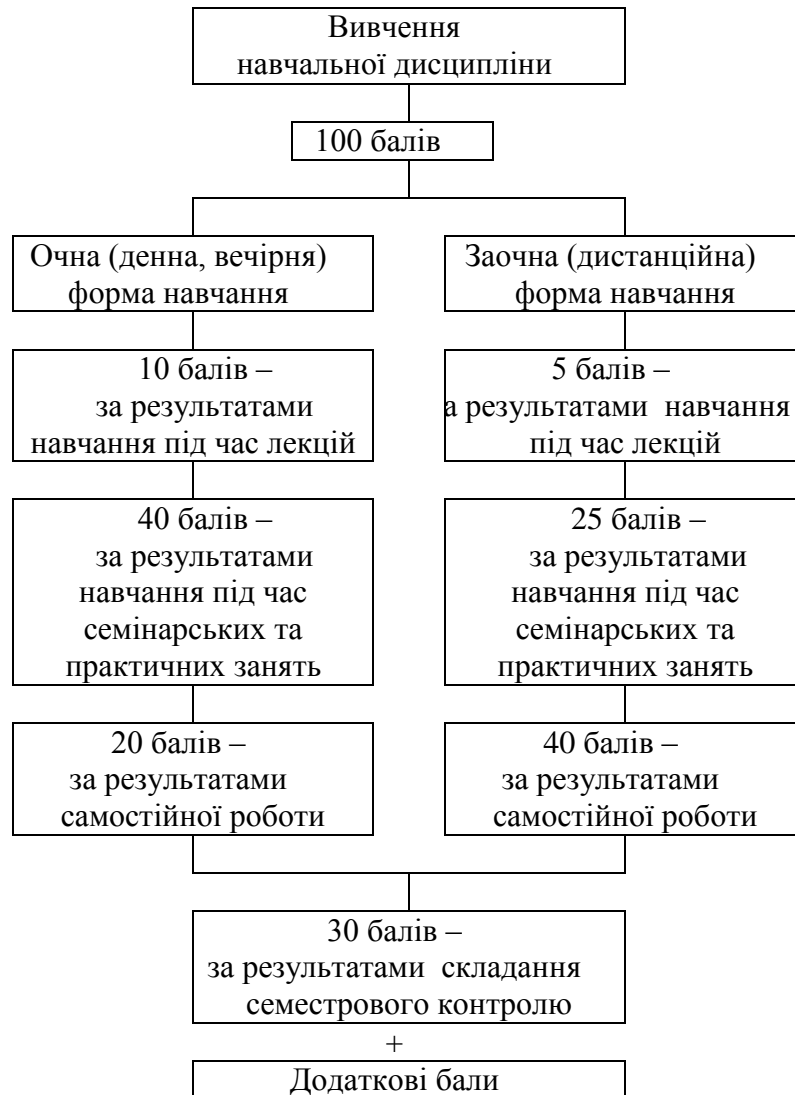
4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ та публічного виступу;

5) підготовка висновків за розв'язаними задачами.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового заліку з використанням тестових технологій. Структура залікового білету включає 1 теоретичне питання, визначення 3 понять, 5 тестових завдань і 1 задача.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендована література

7.1. Основна література

1. Акіліна О.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. / О.В. Акіліна, Л.М. Ільч. 2-е вид., переробл. і допов. Київ: Алерта, 2012. 820 с.
2. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум: навч. посіб. / О.А. Грішнова, О.М. Білик. Київ: Знання, 2012. 286 с.
3. Економіка праці і соціально-трудові відносини : навчальний посібник / М.Д. Ведерніков, О.В. Хитра, О.А. Гарват та ін. Львів : Новий світ – 2000, 2012. 869 с.
4. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугаєва, Л.Д. Запірченко та ін.] / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 228 с.
5. Економіка праці та соціально-трудові відносини : практикум для студентів економічних спеціальностей. Харків : НФаУ. 2018. 186 с.
6. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч.-метод. посібник / Н. І. Єсінова. Харків : ХДУХТ, 2017. 189 с.
7. Комарницький І. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / І.М. Комарницький, Г. О. Комарницька. Хмельницький: ФОП Цюпак А. А., 2016. 424 с.
8. Андрейцева І. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч.-метод. посіб. для студентів екон. ф-ту / І. А. Андрейцева. Кам'янець-Поділ.: Сисин Я. І., 2015. 232 с.
9. Сумцов В.Г. Економіка праці і соціально-трудові відносини: навч. посіб. / В.Г. Сумцов, І.Г. Филиппова, Г.С. Балахнін; 3-те вид., переробл. і допов. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 511 с.
10. Лукашевич В. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.М. Лукашевич. - 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : Новий світ-2000, 2012. 424 с.
11. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. / за ред. д-ра екон. наук, проф. Г.В. Назарової. Київ : Знання, 2012. 573 с.

7.2. Допоміжна література

1. Гетьманцева Н.Д. Трудове право: навчальний посібник / Н.Д. Гетьманцева, Л.В.Вакарюк, І.Г.Козуб, О.Я.Орловський. Чернівці : Чернівець.нац.ун-т ім. Ю.Федьковича, 2020. – 272 с.
2. Рудик О.А. Сутнісні характеристики соціально-трудових відносин як економічної категорії. Науковий погляд: економіка та управління, № 3 (65), 2019. С. 206-211
3. Сичова В. Сутність локального правового регулювання трудових відносин в Україні. Трудове право. 1/2019. С. 76-79
4. Гетьманцева Н.Д. Трудовий договір як множинна правова конструкція. Науковий журнал «Наукові записки НаУКМА». Юридичні науки. Том 3. 2019 р. С. 49-54.
5. Паустовська Т. І. Регулювання ринку праці в умовах сучасної світової конкуренції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 17, частина 2. 2018. С. 33-38
6. Становлення та розвиток трудового права як прояв єдності приватних і публічних начал. //Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» – № 4 (102) – 2018 р. – С. 83-92.
7. Руденко О. М. Інструментарій моніторингу трансформації соціально-трудових відносин та її впливу на ефективність інноваційної діяльності. Інноваційна економіка. 2017. № 1–2 (67). С. 95–103.
8. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство/ Н.Ф. Романова, І. П. Мельник: навчально-методичний посібник. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 238 с.
9. Гетьманцева Н. Д. Соціальне партнерство як спосіб інтеграції інтересів суб'єктів соціально-трудових відносин. Підприємство, господарство і право. 2016. № 3 (241). С. 82–86.
10. Руденко О. М. Трансформація соціально-трудових відносин: сутність і змістовні характеристики. Економіка та держава. 2015. № 8. С. 112–115

11. Кравець І. М. Управління трудовим потенціалом : навч. посібник / І. М. Кравець. Хмельницький, ФОП Цюпак . 2015. 424 с
12. Грішнова О., Синенко В. Конкурентоспроможність висококваліфікованих працівників на міжнародному ринку праці: проблеми і виклики. Україна: аспекти праці. 2015. № 1. С. 3–7.
13. Бургман М. К. Проблеми українського ринку праці та особливості його функціонування / М. К. Бургман // Держава та регіони. 2015. № 3. С. 14-18.
14. Грішнова О., Синенко В. Конкурентоспроможність висококваліфікованих працівників на міжнародному ринку праці: проблеми і виклики. Україна: аспекти праці. 2015. № 1. С. 3–7.
15. Бургман М. К. Проблеми українського ринку праці та особливості його функціонування / М. К. Бургман // Держава та регіони. 2015. № 3. С. 14-18.
16. Дідківська О. Актуальні проблеми працевлаштування молоді на ринку праці України / О. Дідківська // Україна: аспекти праці. – 2014. – № 7. – С. 18-25.
17. Становлення та розвиток трудового права як прояв єдності приватних і публічних начал. //Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» – № 4 (102) – 2018 р. – С. 83-92.
18. Фальченко О.О. Соціальне партнерство в системі соціально-трудова відносин готельно-ресторанного господарства. Економіка та управління підприємствами. Випуск 13. 2017. С.203-207
19. Кравець І. М. Сучасні демографічні проблеми розвитку України. Електронний фаховий науково-практичний журнал "Інфраструктура ринку". Випуск 31. 2019. с. с. 515-521
Режим доступу: <http://www.market-infr.od.ua/uk/31-2019>
20. Пшенична Д. М., Кравець І. М. Роль демографії як науки у формуванні системи знань про народонаселення. Перспективи розвитку економічної системи з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів в: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 16 листопада 2019 р.). Дніпро : НО “Перспектива”, 2019. Ч. 2. с.48-51
21. Кравець І. М. Демографічні тенденції відтворення трудового потенціалу Хмельницької області / І. М. Кравець, Ю. В. Здоров / Зовнішні та внутрішні фактори впливу на розвиток міжнародних економічних відносин : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 27 квітня 2019 року) ГО «Львівська економічна фундація». Львів: ЛЕФ, 2019. с.99-101
22. Онопрієнко І.М. Статистичний аспект демографічної ситуації в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 16. 2017. С. 604-608
23. Палієнко О.А. Демографічна криза в Україні: шляхи її подолання. Молодий вчений. № 9.1 (49.1) вересень, 2017 р. С.133-136
24. Леоненко Н.А. Роль трудового потенціалу у відтворенні економічного потенціалу регіону. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 23. 2018. С.366-372
25. Лисак В.Ю., Семендяк В.М. Розвиток людського капіталу: суть, проблеми та перспективи. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 21. 2018. С.548-552
26. Бургман М. К. Проблеми українського ринку праці та особливості його функціонування / М. К. Бургман // Держава та регіони. 2015. № 3. С. 14-18.
27. Кравець І. М. Особливості вторинної зайнятості в Україні / І. М. Кравець // Вісник Маріупольського державного університету. Серія Економіка. 2018. № 15. с. 90-97
28. Пальчук О.І. Якість життя населення: грані проблем у фокусі перетворень. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 21. 2018. С.96-102
29. Мурашко О. В. Резерви підвищення продуктивності праці на підприємстві. Науковий Вісник УМО. Серія: Економіка та управління. Випуск 4. 2017. Режим доступу : http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/visnyk_umo/ekonomika/V_4/Murashko.pdf
30. Семенова Л.Ю., Педан О.В. Шляхи удосконалення системи організації праці на підприємстві в сучасних ринкових умовах. Молодий вчений. № 11 (26). Частина 2. листопад, 2015 р. С.105-109
31. Шатайло О.А., Капінос Г.І. Організація нормування праці та шляхи його

вдосконалення. Режим доступу до статті: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=74498>

32. Співробітництво України з МОП. Міністерство соціальної політики України. Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua/content/spivrobitnictvo-z-mop.html?PrintVersion>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України;
2. <http://www.president.gov.ua> – офіційний сайт Президента України;
3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України;
4. <https://fpsu.org.ua/> - Офіційний веб-портал Федерація професійних спілок України
5. <http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України;
6. <http://www.nbu.gov.ua> - офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Розробник робочої програми:

Викладач дисципліни:

Доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування,
кандидат економічних наук, доцент

_____ Ірина Кравець

23 жовтня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та
страхування

27 жовтня 2020 року, протокол № 3.

Завідувач кафедри _____ Віктор Синчак

27 жовтня 2020 року

Погоджено

Декан факультету управління та економіки

_____ Тетяна Терещенко

28 жовтня 2020 року

Погоджено методичною радою університету

20 листопада 2020 року, протокол № 3

Голова методичної ради _____ Ірина Ковтун

20 листопада 2020 року

Обліковий обсяг програми – 0,9 ум.др.арк.